

hævdede tværtimod med stor Styrke, at Tiden nu var inde til i videste Omfang at yde »Ret og Skel« til alle Sider, og i saa Henseende viste de nys citerede Love den rette og efterfølgesværdige Vej. Som en Analogi til disse Love burde man saaledes hævde det Princip, at Staten, set fra *Moralens og Billighedens Standpunkt*, nu havde Grund til at opgive — i større eller mindre Grad — saadanne Indtægter, som ifølge de vedkommende Kontrakter, f. Eks. Kontrakterne om den ovennævnte Hoveripræstation, maatte siges at medføre en højst *ulige stor Byrde* for den *samme Klasse Afgiftsydere*, jfr. nærmere nedenfor. Paa lignende Maade maatte Staten ogsaa af Billighedshensyn kunne indrømme en Nedsættelse i Afgifterne, naar det forelaa oplyst, at *Statens Repræsentanter* ved Afslutningen af de paagældende Kontrakter ligefrem havde *misforstaaet* den dem givne Instruks eller overhovedet de foreliggende, retlige Forhold og derved havde paaført Arvefæsteren en *yderligere Byrde*. Flertallet maatte overhovedet hævde den Paastand, at Staten, saasnart det var oplyst, at den opråvede Indtægter, der ikke fuldt ud kunde forenes med virkelig Billighed, *efter sin ophøjede Moral* burde opgive slige Indtægter, og at dernæst denne Renunciation, naar Talen som i nærværende Tilfælde var om Afgifter af faste Ejendomme, uanset hvad ovenfor er bemærket, naturligt maatte ske til Fordel for den, der i Øjeblikket var Ejer af Ejendommen.

Idet nu Mindretallet, med den Mulighed for Øje, at Flertallets Opfattelse kunde finde Tilslutning hos Regeringen og Rigsdagen, ansaa det for forsvarligt, naar det først havde haft Lejlighed til som sket at præcisere sit Syn paa Sagen, at bøje sig ind under Flertallets Ønsker, enedes man om at anstille en indgaaende Undersøgelse om, hvorvidt ovennævnte Forpligtelser ikke blot fra et retligt, men ogsaa og navnlig fra et moralsk Standpunkt kunde siges at være fuldt ud begrundede for i benægtende Fald at gøre Indstilling om en Lempelse, der maatte være til Fordel for den i Øjeblikket forpligtede, uden Hensyn til om han efter almindelige Regler som »skadeligt« havde noget Retskrav paa Erstatning.

Med Flertallets Opfattelse som Udgangspunkt maatte det paa Forhaand formodes at blive særdeles vanskeligt at fastsætte *Størrelsen* af den Nedsættelse, som eventuelt i enkelte Tilfælde burde indrømmes Arvefæsterne. Thi i samme Øjeblik man forlader det strengt juridiske Grundlag og lader Sagens Afgørelse bero paa Afvejelsen af moralske Momenter, opgiver man de faste Holdepunkter, der under en modsat Forudsætning vilde have til Raadighed til Fastsættelsen af Godtgørelsens Størrelse og har alene *det individuelle Skøn* til Rettesnor. Det viste sig ogsaa snart under Forhandlingerne, at Kommissionens Medlemmer havde en højst ulige Mening om, hvor store Indrømmelser Staten burde yde Arvefæsterne. Naar ikke destomindre de nedenfor fremsatte Forslag — bortset fra et irrelevant Punkt — fremtræde som *Fællesindstillinger* fra Kommissionen som Helhed, er der Anledning til at udtale, at ingen af Indstillingerne fuldt ud tilfredsstiller noget af Kommissionens Medlemmer; de ere fremkomne som Kompromisser og angive det *Gennemsnitsbeløb*, som Kommissionens Medlemmer — for Mindretallets Vedkommende med det angivne Forbehold — anse for det rette.

Med foranstaaende er der, som det vil ses, kun omhandlet Kommissionens Opfattelse af Spørgsmaalet om Statens Stilling til Arvefæsterne eller overhovedet samtlige Ydere af de egentlige, privatretlige Jordebogsafgifter. For saa vidt angaar de under den historiske Fremstilling behandlede Afgifter af offentligretlig Karakter, da have de særlige Spørgsmaal, som her kunne rejse sig med Hensyn til det retlige eller moralske Grundlag for Afgiftssvarelsen, derunder navnlig Spørgsmaalet om Indflydelse af Bestemmelsen i Ejendomsskyldlovens § 1, 3die Stykke, jfr. ovenfor i Indledningen til nærværende Betænkning, ikke givet Anledning til særlige, modstridende Opfattelser indenfor Kommissionen.